

Про три посібники професора Василенка: «Українська мова»

Насамперед годиться сказати сердечно, що прізвище професора Володимира Василенка ми, вчителі з Польщі, добре знаємо. Він - автор великого, дуже цікавого і багатого видання: *«Культура України. Фольклор»* (Познань 2004). Користуються цією книгою наші вчителі, учні та студенти.

Недавно вийшла друком нова книга проф. Володимира Василенка *«Українська мова. Поглиблений практичний курс»* т. 1 і 2 (Познань - Харків 2017).

Скажу відразу, що новий двотомник є заключною частиною виданого Познанським університетом ім. Адама Міцкевича (Польща) комплексного навчального посібника *«Українська мова. Тексти для читання. Антологія»* та *«Українська мова. Поглиблений практичний курс»*. Автором тих книг є власне проф. В. Василенко. А цілий комплект (1996, 2001, 2017) - це результат викладацької праці мовознавця.

Професор Володимир Василенко - харків'янин, україніст і багатолітній викладач Познанського університету, який під час своєї праці в Польщі добре вивчив наші потреби і реалії навчання/ викладання української мови. Отже, спробуймо приглянутись ближче професорським виданням.

Нашу розповідь почнемо від змістовної книги: *«Українська мова. Тексти для читання. Антологія»* - посібника, виданого в 1996 році. У книзі поміщені дуже гарні тексти. Це антологія, яка адресується перш за все студентам україністики в Польщі. Але читаючи її переконуємося, що вона буде цікавою також для нашої молоді з Ліцеїв та школярів Початкової школи.

Як пише автор – душею *«Антології»* є жива мова XIX-XX ст. З його Переднього слова довідуємось, що «Видання містить згруповані за тематично-блочним принципом уривки з художніх, історичних, фольклорних, публіцистичних, науково – популярних та ін. текстів, які розкривають найцікавіші аспекти буття України: її історію, віру, повір'я, побут, природу, звичаї, пісенність, ремесла, свята, своєрідність національного менталітету тощо».

Ось кілька прикладів заголовків текстів для читання: Край, Минувшина, Язичництво, Хрещення, Символіка, Козаччина, Місто, Село, Хата, Криниця, Храм, Ікона, Різдво, Великдень, Писанки, Молитва, мова, Імена, Перекази, ... В посібнику маємо тексти різних авторів – тих, яких добре знаємо, а також тих, прізвища яких бачимо вперше.

Дуже цінним виданням є також посібник *«Українська мова. Поглиблений практичний курс»* т. 1 і 2. (Познань 2001). Ця книга містить граматичну теорію та різні вправи. Прочитаймо важливі слова автора книги: «Посібник передусім носить практичний характер: серцевину його складає попереджена стислим конспектним викладом теорії розгалужена система різноманітних навчально-тренувальних завдань та вправ (...) Зміст видання охоплює головні сфери української мови, тобто її фонетику, вимову, лексикологію, фразеологію, орфографію, морфологію. Тут подано основні відомості про сучасну українську літературну мову, приведені її фонетичні і орфографічні, граматичні і правописні норми. Що ж стосується ужитих для ілюстрування лінгвістичних явищ та використаних в навчальних і контрольних вправах текстів, то, по-перше, вони не адаптовані, інакше кажучи, становлять живі взірці мовного багатства України, репрезентують спадщину її класичної і сучасної художньої літератури, публіцистики, науки, преси тощо, а по-друге, підібрані таким чином, щоб сприяти всебічному нарощуванню лексичного запасу користувача, розвитку і закріпленню у нього міцних знань і стійких навичок культури українського усного та писемного мовлення. Не менш важливим бачилося і привернення уваги до художньо-образної самобутності українського слова, його неповторних барв й відтінків, значних естетичних ресурсів».

Скажемо тепер добре слово про третій, дуже багатий і цікавий посібник *«Українська мова. Поглиблений практичний курс»* т. 1 і 2, (Познань – Харків 2017). Це продовження видання з 2001 року.

Новий посібник професора адресований всім тим, хто прагне добре вивчити українську мову. Думаю, ця цікава книга найбільше пригодиться студентам україністики та учням наших Ліцеїв. До книги та компакт-дисуку можуть заглядати також учні Початкової школи.

В обох томах маємо такі розділи:

т. 1

- I) Предмет синтаксису. Словосполучення
- II) Речення
- III) Типи простих речень
- IV) Складні речення
- V) Пряма мова. Правила пунктуації

т. 2

- VI) Стилїстика
- VII) Озвучені тексти
- VIII) Супутні тексти
- IX) Мовознавчий словник
- X) Бібліографічний ареал

Професор пише в своєму Передньому слові:

«Виклад теоретичного матеріалу цілеспрямовано зроблено у найбільш оптимальній формі – формі готового конспекту (...)

У виданні знаходяться вправи, завдання, диктанти, тексти для читання та перекладів, включені схеми синтаксичного аналізу, довідкові дані тощо; реалізована структурована система занять різних рівнів складності (...)

В посібнику щедро використані вербальні ресурси української народнопоетичної творчості, фрагменти творів широкого кола авторів: класиків й сучасників вітчизняної літератури, реабілітованих митців, письменників діаспори (...)

Видання укомплектоване мультимедійним компакт-диском з озвученими чотирма дикторами радіо (Харків, Львів) понад ста вправами, супутніми текстами, а ще – добіркою популярних пісень у виконанні відомого гурту «Українські вечорниці» (Київ) та слайд-показом *Рідний край*.

Посібник орієнтований на потреби викладачів україністики, учнів шкіл з українською мовою навчання і студентів-славістів польських вищих навчальних закладів. Він може бути придатний усьому загалові шанувальників нашої мови як однієї з найрозвиненіших національних мов світу, державної мови України».

Пригадавши «Переднє слово» автора книжки (вибрані фрагменти), скажу тепер від себе – цей посібник з 2017 року, може в Польщі сподобатися.

Професор дарує нам багато...І має право очікувати від нас перш за все щиросердечної праці, інтелектуальної активності і креативності. Пише так, щоб ми не тільки солідно працювали, але також мали задоволення і радість серця під час вивчення нового, обширного матеріалу. Якщо хтось хоче, може користати тільки з теоретичної розповіді про граматику української мови. Теоретичний матеріал поданий дуже систематично, конкретно, ясно. Він збагачений відповідними прикладами. Я зрозуміла, що вправи можемо виконувати, але не обов'язково всі. В посібнику кожен знайде щось для себе.

Так, деякі вправи дуже складні. Цінною тут буде допомога вчителя / викладача. Але є теж і такі, які можуть бути цікавими навіть для учнів Початкової школи. Напевно нашим школярам сподобаються завдання з використанням компакт-диску, наприклад: «Читайте разом з дикторами, дотримуючись норм літературної вимови». Наша праця під час виконання цієї вправи буде приємною, бо слова в пропонованих текстах мають позначені наголоси.

Крім граматичної теорії та граматичних вправ велике значення мають озвучені і супутні тексти. Вони дуже гарні. Не тільки розвивають наші уміння, вчать мови, але також заохочують любити все рідне.

На увагу заслуговують також – цікавий, практичний і потрібний учням та вчителям «Мовознавчий словник» та дуже багатий «Бібліографічний ареал» - монографії, підручники, посібники, словники, довідники, порадики, періодичні видання та ресурси мережі Інтернет.

І насамкінець ... В томі 1 (2017 р.), автор посібника пропонує багато різного роду вправ, наприклад, вправи під заголовком: «Перекладіть українською мовою». Учень / студент має завдання успішно перекласти пропоновані тексти, між іншим, з польської мови на українську. Дуже добре! Тільки похвалити! Але, тут і там, у деяких цікавих текстах (передруках), опублікованих польською мовою, трапляються помилки. Мабуть, сталася ця небажана «прикрість» під час переписування польських текстів на комп'ютері. Це, очевидно, тільки несподівані «друкарські чортики», але все ж таки - хотілось би мати ідеальний матеріал для перекладу.

Всі три посібники професора Володимира Василенка під спільним заголовком: «Українська мова» - видання дуже гарне, цінне і багате. Напевно пригодиться нам – вчителям та нашим учням.

Коли читаєш ці книги професора, таке враження, що ось перед тобою чудовий науково-дидактичний подарунок, який має успішно зацікавити тебе красою нашої української літературної мови, який має навчити тебе читати, писати, розмовляти... А також – заохочує учнів, студентів, читачів пізнавати свою Батьківщину – Україну та її багату культуру.

Професорові Василенку кажу сердечне:

Д я к у є м о !!!

UNIwersytet im. ADAMA MICKIEWICZA w POZNANIU

ВОЛОДИМИР ВАСИЛЕНКО

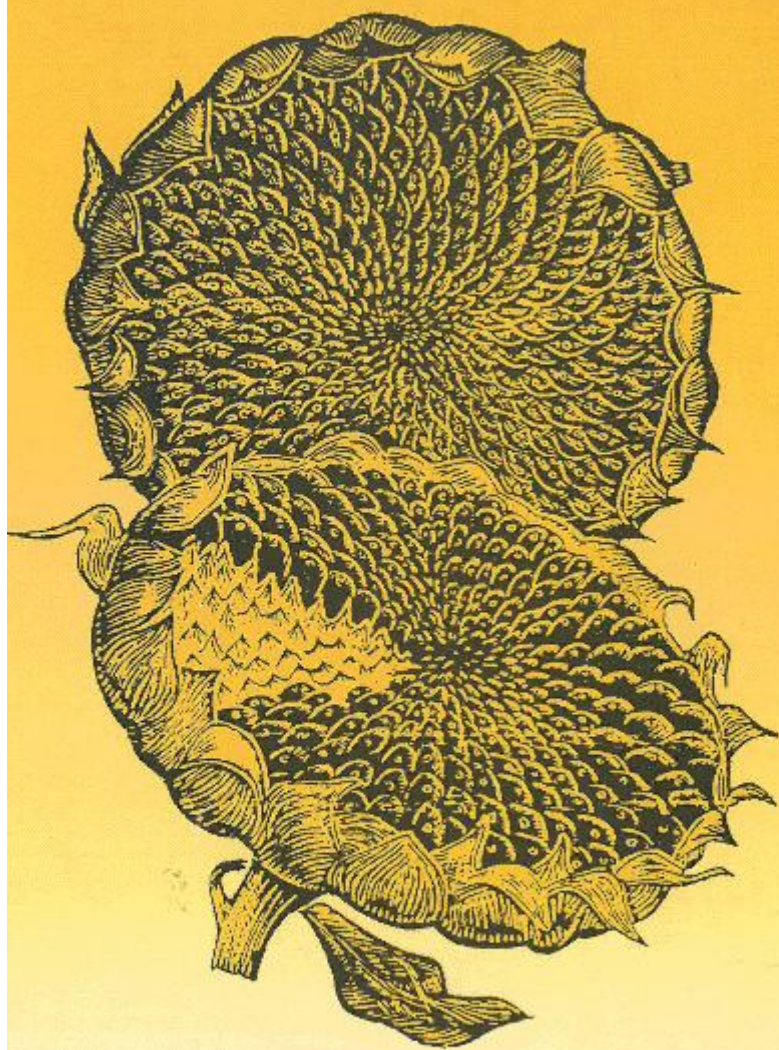

ТЕКСТИ ДЛЯ ЧИТАННЯ

Антологія

УКРАЇНСЬКА МОВА

Володимир Василенко

УКРАЇНСЬКА МОВА

ПОГЛИБЛЕНИЙ ПРАКТИЧНИЙ КУРС

WYDAWNICTWO NAUKOWE UAM

Володимир Василенко

ПОГЛИБЛЕНИЙ ПРАКТИЧНИЙ КУРС

Видавництво "МОНОГРАФ"

УКРАЇНСЬКА МОВА